

Sjedište Svjetske banke u Washingtonu

KAREN HUDES - ZVIŽDAČICA SVJETSKE BANKE

Sophie Shevardnadze: S nama je danas zviždačica Karen Hudes, bivša viša savjetnica u Svjetskoj banci. Karen, zadovoljstvo nam je što ste pristali biti gošća u današnjoj emisiji.

Karen Hudes: Hvala Vama na pozivu, Sophie. Drago mi je što sam s Vama.

Sophie Shevardnadze: Dakle, kao prvo, zastoj Vlade. Je li potez republikanaca opravdan? Je li suzbijanje zakona *Obamacare* vrijedan cijelog ovog kaosa?

Karen Hudes: Ja mislim da se zakulisno događa nešto krupnije. Puno toga, ustvari.

Sophie Shevardnadze: Kako to mislite?

Karen Hudes: Pa vidite, postoji taj stra-

šan problem s valutom. Na rubu smo valutnoga rata. Savezne rezerve tiskaju dolare kao da sutra ne postoji. Ako tako nastave ostatak svijeta ih neće prihvaćati. Zemlje članice BRICS-a – Brazil, Rusija, Indija, Kina i Južnoafrička Republika – odlučile su da će financirati trgovinu između tih zemalja *offset* programima, a razliku platiti zlatom. To je za njih ispravan potez jer...

Sophie Shevardnadze: Ali kakve to veze ima sa zastojem američke vlade?

Karen Hudes: Američki kongres je u sukobu s predsjednikom države jer predsjednik već neko vrijeme opstruira ovlasti Kongresa, a i najviši pravni dužnosnik američke vlade ne poštuje

RAZGOVARALA:

SOPHIE SHEVARNADZE

©SOPHIECO., RUSSIA TODAY,

7. LISTOPADA 2013

INTERNETSKA STRANICA:

HTTP://RT.COM

Građani su svjedoci korupcije u svjetskom financijskom sustavu i korporativnoj eliti koja iza njega stoji, govori Karen Hudes, zviždačica Svjetske banke koja zna način kako da se umjesto valutnoga rata moć mirnim putem prenese na narod. Prenosimo najzanimljivije dijelove intervjua kojeg je Karen vodila na sve popularnijoj internetskoj televiziji *Russia Today*

Kongres u borbi protiv međunarodne korupcije koja uništava dolar kao valutu međunarodnih rezervi.

Sophie Shevardnadze: Ekonomisti još od krize 2008. predviđaju da će dolar pasti, međutim vlada ga je uspjela sačuvati.

Karen Hudes: Pa, ne zadugo. Pogledate li što se događa na tržištu zlata i drugih plemenitih metala, uključujući i tržište srebra, čeka nas nešto što se zove „trajni *backwardation* zlata“. Riječ je o stanju u kojemu se određena roba na tržištu prodaje po višoj cijeni ukoliko se isporučuje odmah nego ako se kupuje za isporuku u budućnosti. To znači da postoji gubitak povjere-

nja u fiat valute koje izdaju te privatne banke. One se vole smatrati „javnim bankama“, ali ustvari su u vlasništvu privatnih entiteta. Te valute čeka slom jer nemaju nikakvu vrijednost. To se u pravilu događa papirnatim valutama koje nisu podržane aktivom.

Sophie Shevarnadze: Kao što ste spomenuli kod „backwardation zlata“, o zlatu se često govori kao o savršeno sigurnom ulaganju, čak i kao o alternativni dolaru. Kako, dakle, objasniti da cijena zlata pada?

Karen Hudes: To se događa zbog manipulacije tržištem i može trajati toliko dugo zato što središnjim bankama ponestaje zlata, a ostatak svijeta stoji u redu za njegovu kupnju. Želite li danas kupiti zlato morate platiti premiju. Ono što nude u budućnosti zove se „naked short“. Nemaju zlata kojim bi poduprle svoje ponude. To što rade je protuzakonito.

DUG JE UMJETAN I TREBA GA OTPISATI

Sophie Shevarnadze: Mislite li da se američko gospodarstvo oporavlja? Slušamo kako Obama govori da zastoj vlade šteti američkom gospodarstvu, i to u vrlo osjetljivom trenutku kada se upravo počelo dizati na noge... Držite li da uistinu doživljava oporavak?

KH: Te brojke o zapošljavanju potpuno su frizirane jer ne računaju ljude koji su odustali od nade da će ikada naći posao kao nezaposlene. To je smiješno! Prava brojka gotovo je dvostruka viša od one koju oni navode.

Sophie Shevarnadze: Američki dug izgleda kao da mu nema spasa. Postoji li neka druga mogućnost osim one da će jednostavno rasti do vijeka? Mislim, podizanje granice zaduživanja jednom ili dvaput godišnje... U čemu je problem?

KH: Problem je ustvari u tome, kada se govori o zaduženosti, što se naša valuta financira putem duga. Našu valutu izdaju Savezne rezerve umjesto Ministarstva financija, što je protuustavno. Kada je 1913. uveden sustav saveznih rezervi većina je kongresnika bila na odmoru, tako im je uspjelo potihom provući te zakone. Dug je stoga tu tek zato da bi bankari na njega stavljali kamatu i pustili ga da raste i gomila se

iz godine u godinu. Dug je fabriciran. Vjerojatno bi ga trebalo otpisati, ali to se ne može učiniti sve dok se ne sagledaju sve implikacije takvog poteza.

KORUMPIRANI KORPORATIVNI KONGLOMERAT

Sophie Shevarnadze: Kada se razmotri koncept duga, riječ je o nečemu što je mnogo više od pukog posuđivanja novca, zar ne? Rezultat duga je to da vas se počinje kontrolirati. Na primjer, u slučaju SAD-a, tko ih kontrolira? Velike korporacije ili zemlje kao što su Kina i Japan, koje imaju kontrolu nad velikim dijelom duga?

Karen Hudes: Vrlo dobro pitanje. Srećom, matematičari sa Švicarskog saveznog instituta za tehnologiju

Dug je stoga tu tek zato da bi bankari na njega stavljali kamatu i pustili ga da raste i gomila se iz godine u godinu. Dug je fabriciran. Vjerojatno bi ga trebalo otpisati

dali su nam vrlo precizan odgovor. Oni su proveli studiju kojom se željelo utvrditi tko posjeduje i kontrolira kompanije na tržištima kapitala, preciznije 43 000 kompanija. Pokazalo se da postoji jedan „tajni superentitet“, kako su ga prozvali, u čijem je vlasništvu 60 posto godišnje zarade i 40 posto imovine. To su postigli na način da su iste ljude postavili u odbore tih kompanija. Na taj način imaju deset puta veću ekonomsku moć od one koja im pripada, a mislili su da ih nitko neće 'provaliti'. Riječ je o golemom konglomeratu koji manipulira iznosima LIBOR-a i cijenama roba te trguje na tržištima vrijednosnicama na temelju insajderskih informacija. Tome se mora

stati na kraj. Ujedno je pokupovao sve medije i smišljeno laže narodu. Tome će se stati na kraj.

Sophie Shevarnadze: Dakle, da se vratimo odgovoru na moje pitanje: vlast je pod kontrolom konglomerata, odnosno korporacija, a ne zemalja koje su u gospodarskom uzletu? Zašto onda te korporacije – to jest konglomerat, kako ga Vi nazivate – još nisu uhvaćeni? Zašto se ništa ne mijenja?

Karen Hudes: U tome i je cijela poanta. Oni misle da imaju kontrolu, ali zapravo nemaju. Nisu iznad zakona. Mi građani znamo točno što smjeraju. Radimo već neko vrijeme na tom problemu. Svi savezni guverneri rade na problemu ove strašne korupcije – kao

i državni odvjetnici i šerifi – i njoj će doći kraj. Američki narod želi nazad svoju vlast i zaustavit će ovu strašnu korupciju.

NEĆE BITI TREĆEG SVJETSKOG RATA

Sophie Shevarnadze: Danas su Sjedinjene Američke Države financijsko središte svijeta. Neovisno o tome hoće li doživjeti kolaps ili nastaviti jačati, očito nije u redu da je toliko moći koncentrirano na jednom mjestu. Azija je sada u strašnoj uzlaznoj putanji. Može li ona preoteti financijsku ulogu Sjedinjenim Američkim Državama? Mislite li da bi Kina, na primjer, mogla preoteti financijsku ulogu SAD-u? Ili i njima upravlja ista ta financijska elita o kojoj govorite?

Karen Hudes: Mogu vam reći da Jezuiti i Kinu drže u šaci, ali vam isto tako mogu reći i da će se dogoditi prijenos ekonomske moći sa zapadnih zemalja na Istok, no to će ići vrlo neprimjetno. Taj transfer neće se odigrati putem valutnoga rata u koji nas sve želi uplesti ona strašna, korumpirana skupina. Ovoga puta ta će promjena moći bit mirna. Neće biti Trećeg svjetskog rata. Pokušali

su to napraviti u Siriji. Sada misle da im to može poći za rukom u Iranu. Međutim, to se ne događa. Građani svijeta vide što izvode i ovaj im put nećemo dopustiti da im to uspije.

Sophie Shevarnadze: Strane vlade i dalje kupuju obveznice Ministarstva financija SAD-a usprkos očitim problemima s kojima se suočava američko gospodarstvo. Zašto to rade, što mislite?

Karen Hudes: Osobno mislim da je najveće tržište za novac Saveznih rezervi upravo američko Ministarstvo financija i da trenutno vlada dolarско zasićenje. Međutim, da, tu je i malo tržište. Nažalost, tržište slabi zajedno sa slabljenjem dolara zbog cijelog tog „kvantitativnog popuštanja“, pri kojemu se svakoga mjeseca tiskaju silni novi dolari bez apsolutno ikakvoga pokrivača.

Sophie Shevarnadze: Vi, dakle, mislite da je realno očekivati povratak zlatnom standardu? To bi se moglo dogoditi?

Karen Hudes: To zapravo i nije baš dobra stvar. Valutu bi trebalo podržavati vrijednošću, ali nema razloga zašto bi se ona trebala ograničiti isključivo na plemenite metale. To može biti bilo koja vrsta robe što posjeduje vrijednost. Da, važno je da valutu podupire imovina, a ne dug, kao što je sada slučaj.

Sophie Shevarnadze: Ako, na primjer, dođe do financijskoga kraha, hoće li zlato biti od ikakve koristi? Hoću reći, vlada nestašica hrane. Pogledajte samo svijet danas: najveći problem s kojim se suočavamo je čista voda za piće. Kako tu može pomoći zlato?

Karen Hudes: Kao prvo, mislim da ćemo se uspjeti izvući. Ne očekujem krah. Jedan vrlo precizan model teorije igara pokazuje da ćemo vrlo glatko proći kroz tranziciju. Možda će doći do nekoliko zastoja i problema, ali mislim da se većina zemalja svijeta zalaže za suradnju, a ne kolaps. Ovi varalice i lopovi ne vide da im šaljemo upozorenje i da mi znamo da postoji način da suradnjom izbjegnemo te probleme koji se definitivno mogu izbjeći.

ZVIŽDANJE U SVJETSKOJ BANCI

Sophie Shevarnadze: Karen, Vi ste radili kao viša savjetnica u Svjetskoj banci. Recite mi nešto, molim Vas. *Pošteno bankarstvo*, je li to oksimoron?

Karen Hudes: Ne, nije, za to postoji niz primjera. U Sjedinjenim Američkim Državama savezna država Sjeverna Dakota ima vlastitu državnu banku i na nju se ugledaju mnoge druge savezne države. Trenutno to čine 22 druge savezne države, a mi nastojimo da se i onih drugih 28 ugleda na nju. Postojala je i jedna slična banka u Amsterdamu koja se, ako se ne varam, bez problema održala 300 godina. Mi znamo bankarski posao. Bankarstvo bi trebalo biti poput infrastrukture za podupiranje ekonomije. Ne bi smjelo služiti koristi elita koje sebe vide iznad

Pokazalo se da postoji jedan „tajni superentitet“, kako su ga prozvali, u čijem je vlasništvu 60 posto godišnje zarade i 40 posto svjetske imovine. Riječ je o golemom konglomeratu koji manipulira iznosima LIBOR-a i cijenama roba te trguje na tržištima vrijednosnicama na temelju insajderskih informacija. Tome se mora stati na kraj

zakona, što je slučaj koji imamo danas. Pogledajte Banku za međunarodne nagodbe (BIS), ta je institucija osnovana kada se od Njemačke nakon Prvog svjetskog rata potraživala ratna odšteta. Utemeljena je, dakle, 1930. godine, a sada za svoje članice ima, mislim, 60

središnjih banaka. To su krivci, to su oni kojima doista treba onemogućiti djelovanje.

Sophie Shevarnadze: Prvi ste put *zazviždali* zbog korupcije u Svjetskoj banci. Recite nam nešto više o onom što ste otkrili.

Karen Hudes: Dakle, radila sam na Filipinima i tamo je, bilo je to pri kraju istočnoazijske financijske krize krajem 1990-ih, djelovala Filipinska narodna banka, druga najveća banka u državi. Kreditom se nastojalo ojačati bankarski sektor, a onda se dogodilo to da je Lucio Tan, vlasnik zrakoplovne kompanije *Phillipine Airlines*, kupio više od 10 posto udjela u Filipinskoj narodnoj banci, a da o tom uopće nije izvjestio nadležne za vrijednosne papire u zemlji. Radilo se o kršenju zakona.

Ja sam tada rekla osobi koja je bila zadužena za programe kreditiranja Svjetske banke da bi se trebali obratiti filipinskoj vladi i reći im da uvjeti kreditiranja neće biti ispunjeni. Otišla sam na sastanak na kojemu je trebalo odlučiti hoće li se ili neće isplatiti kredit, te rekla da odbor ne dobiva informacije da uvjeti nisu ispunjeni. Nakon toga dogodilo se to da kredit nije isplaćen, ali ljudi koji su imali položen svoj novac u toj banci povukli su ga. Stoga je Filipinska korporacija za osiguranje depozita morala poduprijeti banku s 500 milijuna dolara, pa onda mi nismo isplatili svoj kredit u iznosu od 200 milijuna dolara, pa Japanci nisu isplatili svoj od 200 milijuna dolara. Dakle, radilo se o 900 milijuna dolara neuspješnih kreditnih sredstava. Kada je evaluacijski tim Svjetske banke izvjestio da je Svjetska banka poduzela dobre korake ja sam korigirala taj izvještaj, ali moj ispravak nikada nije predan nadležnom odboru. Radilo se, dakle, o zataškavanju. U banci ne smije biti zataškavanja, to pokazuje da novac odlazi u pogrešnom smjeru.

U Svjetskoj banci surađujem s drugim *zviždačima* jer mi znamo da odbor treba biti obaviješten o onom što se zbiva. Drugi *zviždači* su ukazali na dvostruko računovodstvo. To smo prijavili britanskom parlamentu. Osobno sam to 2011. prijavila Europskom parlamentu, a Europski parlament je uputio pismo Svjetskoj banci. Podastrla sam vrlo detaljnu kronologiju

dogadaja, ali Svjetska banka nikada nije odgovorila. O tome sam izvijestila američki Kongres i kada je se od Kongresa zatražilo da omogući povećanje kapitala Svjetskoj banci, oni su zatražili reviziju Ureda za reviziju američke vlade do koje nikada nije došlo. Ja sam to stoga prijavljivala Međunarodnoj organizaciji vrhovnih revizorskih institucija, a onda i zamolila odbor da zatraži od KPMG-a da obavi reviziju sustava internih kontrola u Svjetskoj banci. KPMG nije ispoštovao revizorske standarde, tako da sam to prijavila Nadzornom odboru za nadzor računovodstva javnih poduzeća. Prijavila sam to SEC-u (Američkoj komisiji za vrijednosnice i burze). Međutim, budući da se SEC nije potrudio riješiti problem trgovanja povlaštenim informacijama za sustav saveznih rezervi, bilo je jasno da se neće posvetiti rješavanju pitanja obveznica u Svjetskoj banci. Ja sam stoga kupila obveznicu Svjetske banke i onda podigla tužbu na temelju zakona o vrijednosnicama. Također sam otišla svim javnim tužiteljima u savezним državama i

upozorila savezne države da su dužne osigurati da svi vlasnici obveznica na njihovom teritoriju primaju točne financijske informacije. Otišla sam i u Međunarodnu organizaciju komisija za vrijednosne papire (IOSCO). Svjetska banka mora poštovati pravila i mora postojati transparentnost u poslovanju na tržištima kapitala. Trgovini povlaštenim informacijama unutar sustava saveznih rezervi vrlo uskoro doći će kraj.

Sophie Shevernadze: Osjećate li se sigurno nakon odavanja svih tih informacija? Dobili ste otkaz.

Karen Hudes: Vidite, radila sam s nekim sjajnim *zviždačima*. Htjela bih spomenuti Marka Novitskog koji izvještava o trgovini povlaštenim informacijama i nevaljanim financijskim izvješćima kompanije *Teletech*, iste one koja špijunira američke građane. Kada *zviždači* surađuju, uspoređuju otkrića i dijele informacije, tada dobivate vrlo preciznu sliku o tome što se događa. Uz to, htjela bih spomenuti Larryja Garrisona koji je moj čovjek za odnose s javnošću.

Kada imate ljude s kojima radite, *zviždače* nije baš lako ušutkati. Svakim smodanom sve uspješniji.

O GOŠĆI INTERVJUA:

Karen Hudes je studirala pravo na Pravnom fakultetu Sveučilišta Yale i ekonomiju na Sveučilištu u Amsterdamu. Od 1980. do 1985. radila je u Američkoj banci za izvoz i uvoz, a od 1986. do 2007. u pravnom odjelu Svjetske banke. Osnivačica je Komisije za nevladine organizacije pri Odsjeku za međunarodno pravo Američke odvjetničke komore te Odbora za multilateralu i odgovornost međunarodnim organizacijama pri američkoj podružnici Međunarodne udruge za međunarodno pravo. Posjetite njezinu internetsku stranicu <http://kahudes.net>.

NAPOMENA UREDNIKA:

Cjeloviti transkript ovog intervjua s Karen Hudes dostupan je na <http://on.rt.com/ueOxat>. Intervju se može pogledati na YouTube-u na <http://tinyurl.com/n2v5r84>.